

Geopark Viški Arhipelag

Jedna od posljednjih
rajskih oaza Mediterana

Plan rada 2023.

Sadržaj

1. UVOD	2
2. PLAN RADA ZA 2023. GODINU.....	3
I. TEMA A. OČUVANJE I ZAŠTITA GEORAZNOLIKOSTI	4
II. TEMA B. GEOTURIZAM.....	5
III. TEMA C. ODRŽIVI RAZVOJ LOKALNIH ZAJEDNICA	7
IV. TEMA D. UPRAVLJANJE UDRUGOM	8
3. OSTALO.....	9

1. UVOD

Brojni pomaci na programskoj razini, ali i na organizacijskoj, obilježili su 2022. godinu. Udruga Geopark Viški arhipelag je nastavila provoditi aktivnosti u području zaštite prirode i okoliša, okolišnog prava i edukacije, istraživanja te prepoznatljivosti Udruge kao relevantnog dionika na ovim područjima. Na organizacijskoj razini u 2022. ostvareno je zaposlenje stavnog geologa u Udrudi čime su se ispunili osnovni uvjeti za rad UNESCO geoparka Viški arhipelag te je odabrana nova Izvršna direktorica. Kroz 2022. godinu provedene su mnoge aktivnosti promocije i suradnje s lokalnom zajednicom, mnogo većeg intenziteta od prethodnih godina što se namjerava nastaviti i u nadolazećoj 2023. godini. U 2022. godini uspješno je potpisano 6 novih sporazuma o suradnji s lokalnim udrugama, ugostiteljima i proizvođačima lokalnih proizvoda, 2 sporazuma o suradnji s inozemnim Geoparkovima te su provedena 2 projekta; GEOfish, sufinanciran sredstvima Europske unije kroz Europski fond za pomorstvo i ribarstvo te Otok Vis – čist i ispod površine sufinanciran sredstvima INA d.d. U 2022. godini započele su i aktivnosti projekata Kopnenim putevima do mora, Otoci u moru znanja, Obojimo život, GEOTrails, Pogled na more - Edukativni punktovi otoka Visa, a Udruga je prijavljena i na 6 novih projekata, bilo kao nositelj, partner ili pridruženi partner. Potvrđeno je i daljnje sudjelovanje u Geofood projektu u 2023. godini kojeg je osmislio Geopark Magma iz Norveške, a na kojem već surađuje 35 geoparkova diljem svijeta.

U 2023. udruga će nastaviti provoditi aktivnosti koje služe za ostvarivanje ciljeva udruge te će se nastaviti aplicirati na moguće natječaje u skladu sa Planom upravljanja Geoparka Viški arhipelag. U planu je prijava na projekte sufinanciranja programa i projekata udruga Splitsko-dalmatinske županije te ostale nacionalne i međunarodne projektne natječaje.

OPĆI PODACI	
NAZIV PRAVNE OSOBE	Geopark Viški arhipelag
USTROJBENI OBLIK	Udruga
ADRESA	Hrvatskih mučenika 17
TELEFON	0912713023
WEB STRANICA	www.geopark-vis.com
KONTAKT E-MAIL	geopark@geopark-vis.com
ODGOVORNA OSOBA	Lana Schmidt
BROJ RAČUNA/IBAN	HR2224020061100879792

2. PLAN RADA ZA 2023. GODINU

Aktivnosti Geoparka Viški arhipelag podijeljene su u 5 osnovnih područja djelovanja:

- 1) razvoj i promocija geoloških lokaliteta u turističke i edukativne svrhe
- 2) razvoj održivih turističkih paketa/ponude temeljenih na geološkoj, kulturnoj i prirodnoj baštini
- 3) razvoj edukativnih programa povezanih sa geološkom, kulturnom i prirodnim baštinom
- 4) promocija i podrška razvoju lokalne zajednice kroz sudjelovanje u izradi strategija razvoja i inovativnih alata
- 5) istraživanje i razvoj: doprinos razvoju lokalne zajednice i sudjelovanje u inovativnim projektima

Kako bi se ostvarile aktivnosti pojedinog područja djelovanja, aktivnosti su razvrstane u teme odnosno podteme.

I. TEMA A. OČUVANJE I ZAŠTITA GEORAZNOLIKOSTI

Aktivnosti udruge koje čine temu A. za cilj imaju očuvati i valorizirati geološku i krajobraznu raznolikost te promovirati njihovu povezanost s drugim prirodnim i kulturno-povijesnim vrijednostima Geoparka Viški arhipelag.

Konkretne aktivnosti koje će se izvršiti u 2022. godini podijeljene su u tri podteme:

- AA. Geološka i krajobrazna baština
- AB. Valorizacija geoloških resursa i drugih resursa
- AC. Ostala prirodna i kulturna baština i njihova povezanost

AA. Geološka i krajobrazna baština

1. Osmisliti način promocije novih geo i poučnih staza na područjima pod zaštitom ili teško dostupnim područjima (Brusnik, Jabuka, Palagruža)
2. Kreiranje posebne geostaze: morska geostaza
3. Izrada novih edukativnih materijala (video i tiskanih) povezanih s geološkom i krajobraznom baštinom UNESCO Geopark Viški arhipelag

AB. Valorizacija geoloških i drugih resursa

1. Uspostaviti GIS bazu Geo lokaliteta s fotografijama i osnovnim informacijama koja će biti dostupna putem web platforme
2. Rad na zbirci (sadržajima) u KC Ivan Vitić – multimedijsko opremanje Posjetiteljskog centra Geopark Viški arhipelag – opremanje i preuređenje info centra s ciljem približavanja cjelokupne baštine Geoparka posjetiteljima i lokalnoj zajednici
3. Izraditi i objaviti 1 znanstveni ili stručni rad vezan uz područje Geoparka
4. Napisati vodič po geotočkama UNESCO geoparka Viški arhipelag

AC. Ostala prirodna i kulturna baština i njihova povezanost

1. Organizirati znanstveni skup
2. Suradnja sa ostalim arheološkim muzejima i znanstvenicima sa svrhom promocije arheoloških lokaliteta
3. Smjernice za održivo upravljanje prirodnim pješčanim plažama (plaže koje su zanimljive geološki i biološki)
4. Kartiranje i uređenje rimskih/ilirskih puteva

Osim navedenog, provodit će se kontinuirano održavanje i čišćenje geolokaliteta te uspostaviti i pratiti nadzor stana svih geolokaliteta i kulturnih dobara na području Geoparka.

II. TEMA B. GEOTURIZAM

Aktivnosti udruge koje čine temu B. za cilj imaju unaprijediti sustav posjećivanja, poboljšati postojeće i razviti nove turističke sadržaje te jačati kapacitete i suradnju s ciljem kreiranja destinacije geoturizma na području Geoparka.

Konkretnе aktivnosti koje će se izvršiti u 2023. godini podijeljene su u tri podteme:

- BA. Razvoj turizma (infrastruktura i aktivnosti)
- BB. Povezivanje geoturizma sa ostalim vrstama turizma
- BC. Promotivne aktivnosti

BA. Razvoj turizma (infrastruktura i aktivnosti)

1. Održati stručno predavanje o geostazama turističkim djelatnicima s područja Geoparka
2. Istražiti penjališta i speleo objekte i postaviti temelje za razvoj penjačkog i speleološkog turizma
3. Provoditi akcije čišćenja plaža (po potrebi)
4. Osigurati prilaz KC Ivan Vitić za posjetitelje sa invaliditetom

5. U suradnji sa lokalnim TZ promovirati turističku ponudu i sadržaje na lokalitetima u unutrašnjosti otoka Visa organiziranjem različitih manifestacija
6. U suradnji sa TZ razviti programe cjelogodišnjih turističkih posjeta GP-a

BB. Povezivanje geoturizma sa ostalim vrstama turizma

1. U suradnji sa LAG i FLAG „Škoji“ provoditi informiranje lokalnog stanovništva o mogućnostima razvoja poljoprivrede, ekološke proizvodnje i poticajima iz ruralnog razvoja
2. Kontinuirano predstavljanje Geofood projekta lokalnim ugostiteljima i proizvođačima autohtonih jela, recepata i sl. te uključivanje lokalne zajednice u projektne aktivnosti

BC. Promotivne aktivnosti

1. Kontinuirano nadopunjavanje službene Internet stranice (prilagodba Internet stranice za osobe sa invaliditetom, uspostava newslettera) i svih društvenih mreža GVA
2. Izrada promotivnog materijala GVA
3. Uključiti se u promociju GVA kroz različite portale
4. Izraditi koncept i sadržaj za mobilnu aplikaciju GVA
5. Promovirati GVA u specijaliziranim časopisima i sajmovima
6. Sudjelovanje na godišnjim UNESCO skupovima, nacionalnim konferencijama u organizaciji stručnih geoloških institucija i različitim Ministarstvima u Republici Hrvatskoj
7. Završiti postupak certificiranja certifikatom Green Destination na području UNESCO geoparka Viški arhipelag

Osim navedenog, promotivne aktivnosti podrazumijevaju i organizaciju Tjedna Geoparkova u sklopu kojega će biti organiziran niz aktivnosti koje će doprinijeti vidljivosti

Geoparka. Planirana je i organizacija dana otvorenih vrata GVA u posjetiteljskom centru. Nastavit će se suradnja sa Partnerima Geoparka (iznajmljivači, prijevoznici, diving centri...) koji osiguravaju veliku vidljivost Geoparka na njegovom teritoriju. Geopark planira sudjelovati i na nacionalnim i lokalnim festivalima kroz projekt GeoFood. Također, sudjelovat ćemo u obilježavanju raznih prigodnih datuma poput dana Planeta Zemlje, World clean up day, World's good deed day, Green Academy, Svjetski dan hrane, Međunarodni dan smanjenja rizika od katastrofa, Svjetski dan hodanja i sl.

III. TEMA C. ODRŽIVI RAZVOJ LOKALNIH ZAJEDNICA

Aktivnosti udruge koje čine temu C. za cilj imaju postaviti GVA kao pokretač lokalne zajednice u smjeru održivosti kroz aktivnosti koje omogućavaju očuvanje bogatog nasljeđa uključujući način života lokalnog stanovništva, njegove običaje, tradicionalne zanate, vještine i znanja.

Konkretnе aktivnosti koje će se izvršiti u 2023. godini podijeljene su u dvije podteme:

- CA. Razvoj lokalnih zajednica
- CB. Povezanost s lokalnim zajednicama

CA. Razvoj lokalnih zajednica

1. Poticati održivo ribarstvo i lokalne samouprave u poticajima prema lokalnim poljoprivrednicima
2. Poticanje obnove suhozida, pristava i terasastih parcela kroz organizaciju radionica
3. Izrada edukativnih punktova za promatranje prirode na području Geoparka
4. Izrada parka namijenjenog dječjim aktivnostima na temu morske baštine

CB. Povezanost s lokalnim zajednicama

1. Organizirati obilazak lokalnog stanovništva po geostazama
2. Sudjelovanje na lokalnim godišnjim manifestacijama i sportskim natjecanjima
3. Provoditi izvanškolske aktivnosti s djecom OŠ Vis i Komiža te SŠ Vis
4. Aktivirati zainteresirano stanovništvo u rad udruge kroz program volontiranja
5. Poticanje ekonomskog rasta lokalne zajednice korištenjem usluga za provedbu različitih aktivnosti

Osim navedenog, Udruga Geopark Viški arhipelag u 2023. planira nastaviti suradnju sa otočkim školama i vrtićima kroz različite radionice i aktivnosti u svrhu obilježavanja prigodnih datuma poput Dan planeta Zemlja, Dan bioraznolikosti, Dan voda i slično.

IV. TEMA D. UPRAVLJANJE UDRUGOM

Aktivnosti udruge koje čine temu D za cilj imaju razvoj udruge uspostavom kvalitetne kadrovske strukture te unaprjeđenje suradnje udruge sa svim dionicima.

Konkretnе aktivnosti koje će se izvršiti u 2023. godini podijeljene su u tri podteme:

DA. Jačanje kapaciteta

DB. Suradnja

DC. Edukacija

DA. Jačanje kapaciteta

1. Redovito održavati Sjednice Skupštine, Nadzornog odbora i Savjetodavnog vijeća
2. Zapošljavanje novih suradnika
3. Poticanje zaposlenika GVA na daljnje formalno i neformalno obrazovanje kroz pristupanje seminarima i radionicama u organizaciji različitih institucija kako u Hrvatskoj tako i u inozemstvu (sveučilišta, instituta za obrazovanje odraslih, udruga civilnog društva, UNESCO, Svjetska i europska mreža geoparkova...)

DB. Suradnja

1. Nastaviti suradnju sa svim postojećim suradnicima (JU More i krš, HGI, PMF, DVD, lokalna samouprava, TZ, FLAG, LAG itd...)
2. Uspostaviti nove suradnje (HHI, HŠ, HV, RGF, Poljoprivredne i ostale zadruge, HGD, FFZD, FFZG - uključivanje u projekte, sudjelovanje na forumima, okruglim stolovima, kongresima i sl.)
3. Revidiranje sporazuma o suradnji sa pridruženim članovima

DC. Edukacija

1. Izraditi plan i program edukacija
2. Redovite edukacije zaposlenika vezane uz upravljanje udrugom i ostalim temama usko vezanim uz djelokrug udruge
3. Organizirati edukaciju turističkih vodiča i ostalih zainteresiranih turističkih djelatnika na temu geoturizma
4. Redovito sudjelovanje u UNESCO-vim radionicama vezanim uz edukaciju mladih i djece i turizam
5. Nastaviti s razvojem edukativnih programa za studente i mlade vezanih uz geologiju otoka Visa.

3. OSTALO

- uređenje posjetiteljskog centra Geopark Viški arhipelag (osim kontinuirane nadopune izložbenih materijala, opremanje novom multimedijskom opremom)
- kontinuirano praćenje natječaja i prijava novih projekata sukladno dostupnim natječajima
- provođenje aktivnosti projekata prijavljenih projekata.

U 2022. godini Udruga je započela s provedbom aktivnosti nekih od projekata te se isti nastavljaju u 2023. godini. Osim već započetih projekata te novih prijava kao nositelj, Udruga se priključila projektnim prijedlozima bilo kao suradnik ili partner kao rezultat

razvoja suradnje s drugim institucijama u Hrvatskoj i inozemstvu. Osim navedenih projekata, u pripremi su još tri projekta, dva u sklopu Interreg natječaja, jedan u području detekcije potencijalnih abiotičkih biohazarda kroz razvijanje GIS karata te održivo gospodarenje pješčanim plažama. Treći projektni prijedlog je o obnovi lokvi na području Geoparka Viški arhipelag kao važnih geoloških, ekoloških i tradicionalnih točaka.

1. Pogled na more – edukativni punktovi otoka Visa

Projektom će se provesti edukacija i senzibilizacija javnosti o temama zaštite okoliša i bioraznolikosti te isticanje važnosti očuvanja i održivog korištenja prirodne baštine na otoku Visu. Kroz projektne aktivnosti, Plavi svijet Vis će razviti edukativne punktove koji će se sastojati od panoramskog teleskopa s poveznicom na modul proširene stvarnosti za mobilnu aplikaciju s raznim interaktivnim edukativnim materijalima. Akcije čišćenja okoliša u blizini edukativnih punktova, u organizaciji partnera Geopark Viški arhipelag, također će doprinijeti povećanju svijesti stanovništva o problemu zagađenja i važnosti brige za okoliš. U 2022. godini kroz ovaj projekt je nabavljen dron za monitoring onečišćenja plaža te podvodni fotoaparat, a u 2023. godini će se izraditi i novi promotivno-edukativni materijal – puzzle na temu morskih organizama.

Europski fond za pomorstvo i ribarstvo

Operativni program Pomorstvo i ribarstvo 2014.- 2020.

Naziv projekta: Pogled na more – edukativni punktovi otoka Visa

Voditelj projekta: Plavi svijet Vis

Partner na projektu: Geopark Viški arhipelag

Ukupna vrijednost projekta: 126.764,12 EUR. Bespovratna sredstva osigurana su iz Državnog proračuna Republike Hrvatske (15% - 19.014,62 EUR) i iz Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo (85% - 107.749,50 EUR).

Sudjelovanje udruge Geopark Viški arhipelag: 12.765,76 EUR

Razdoblje provedbe projekta: 8.2021.- 6.2023.g

2. Kopnenim putevima do mora

Projektom „Kopnenim putevima do mora“ unaprijedit će se i osvijestiti lokalna zajednica i posjetitelji otoka Visa o očuvanju i održivom korištenju kulturne i prirodne baštine na način da će se izraditi novi sadržaji u prirodi koji će educirati i informirati posjetitelje o potrebi zaštite okoliša i očuvanju krajobrazne i biološke raznolikosti sa svrhom očuvanja ribljeg fonda. U 2022. godini provedeno je stručno i znanstveno istraživanje koje je neophodno za kreiranje sadržaja u prirodi. Na temelju istraživanja, u 2023. godini izradit će se tematsko-edukativno igralište sa rekreativno-edukativnim sadržajima. Sadržaji podrazumijevaju postavljanje info tabli s QR kodovima na području parkića u Visu na kojima će detaljno biti opisani rezultati provedenog istraživanja (inventarizacija podmorja) te s edukativnim informacijama o potrebi zaštite okoliša i očuvanju krajobrazne i biološke raznolikosti. Osim toga, izradit će se prigodni promotivni materijal s kojim će se promovirati projekt i educirati će se ciljne skupine i krajnji korisnici. Također, provest će se dvije akcije čišćenja nadmora i podmora na području grada Visa koje su najizloženije nanosima otpada.

Europski fond za pomorstvo i ribarstvo

Operativni program Pomorstvo i ribarstvo 2014.- 2020.

Naziv projekta: Kopnenim putevima do mora

Nositelj projekta: Grad Vis

Partner na projektu: Geopark Viški arhipelag

Dodijeljena sredstva: 42.707,10 EUR. Bespovratna sredstva osigurana su iz Državnog proračuna Republike Hrvatske (15% - 6.406,07 EUR) i iz Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo (85% - 36.301,04 EUR).

Sudjelovanje udruge Geopark Viški arhipelag: 15.920,06 EUR

Razdoblje provedbe: 6.2022-6.2023

3. GEOfood for sustainable development in UNESCO Global Geoparks

Cilj projekta je provesti istraživanje o povezanosti geonasljeđa, georaznolikosti, usluga ekosustava, proizvodnje hrane i održivog razvoja kroz primjenu inovativnog brenda –

GEOfood. U 2023. godini proveden je projekt GEOfish kroz čije aktivnosti je provedena kvalitetna promocija proizvoda i sirovina s područja Geopark Viški arhipelag kroz izradu promotivnih i edukativnih video i tiskanih materijala, održane edukativne kulinarske radionice za učenike SŠ Antun Matijašević Karamaneo i lokalnim ugostiteljima, vlasnicima OPG-ova i kuharima. U narednoj 2023. godini planira se daljnja suradnja s lokalnim proizvođačima i SŠ kroz radionice povezane sa ekološki održivom poljoprivredom, organizacija sajmova i manifestacija na kojima će sudjelovati lokalni proizvođači te organizacija GEOfood konferencije.

Nositelj programa: Magma UNESCO Global Geopark

Partneri: 35 UNESCO Global Geoparks na globalnoj razini

Razdoblje provedbe projekta: kontinuirano

4. Obojimo život

Projekt će doprinijeti podizanju svijesti i povećanju znanja šire javnosti, posebice mladih o problemu depresije i poremećaja iz depresivnog kruga te o preventivnim mjerama, ponašanju u slučaju pojave bolesti i kako se liječiti. U 2023. godini, Geopark Viški arhipelag će provesti kampanju preventivnih aktivnosti - tjelesnom aktivnošću u borbi protiv depresije i poremećaja iz depresivnog kruga kroz prirodu, po geostazama Geoparka Viški arhipelag (aktivno upoznavanje građana/mladih otoka Visa s Geoparkom te izrada brošure koja će detaljno uputiti sve zainteresirane u aktivnosti i ideje za provođenje slobodnog vremena (tjelesne aktivnosti) kroz Geopark Viški arhipelag te kako si pomoći u borbi protiv depresije i poremećaja iz depresivnog kruga boravkom u prirodi.

Europski socijalni fond

Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali 2014.- 2020.

Promocija zdravlja i prevencija bolesti – faza 2

Naziv projekta: Obojimo život

Voditelj projekta: Zdravi grad

Projektni partneri: Geopark Viški arhipelag

Ukupna vrijednost projekta: 65.626,12 EUR. Bespovratna sredstva osigurana su iz Državnog proračuna Republike Hrvatske(15%) i iz Europskog socijalnog fonda (85%).
Sudjelovanje udruge Geopark Viški arhipelag: 7.233,39 EUR
Razdoblje provedbe: 3.2022.- 5.2023

5. Otoci u moru znanja

Projektom „Otocu u moru znanja“ namjerava se putem organizacije treninga za edukatore, provoditelje aktivnosti udruga uključenih u projekt te putem osmišljavanja inovativnih i interaktivnih edukativnih sadržaja sposobiti udruge za provedbu niza aktivnosti kojima će se popularizirati STEM i organizirati različiti programi edukacije iz područja prirodoslovlja za djecu i mlade. U 2022. godini započele su aktivnosti ovog projekta kroz organiziranu radionicu za jačanje kapaciteta udruga u suradnji s institucijama i sveučilištima. U 2023. godini planirane su dvije dodatne radionice jačanja kapaciteta, organizacija terenske nastave za djecu OŠ Komiža i OŠ Vis te izrada edukativne platforme. Osim aktivnosti na osnaživanju kapaciteta udruga, projektom se želi osigurati bolje korištenje informacijskih i komunikacijskih tehnologija u svrhu adekvatnog prenošenja prirodoslovnih znanja o morskom okolišu te popularizacije sadržaja o biologiji, kemiji i fizici mora te geologiji na inovativan način.

Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali 2014.- 2020.

Naziv projekta: Otoci u moru znanja

Poziv: Jačanje kapaciteta organizacija civilnog društva za popularizaciju STEM-a

Korisnik: Institut Plavi svijet

Partneri: Hrvatski prirodoslovni muzej, Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, Institut za oceanografiju i ribarstvo, Plavi svijet Vis, Geopark Viški arhipelag, Grad Mali Lošinj

Ukupna vrijednost projekta: 203.632,41 EUR. Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda u iznosu od 173.087,55 EUR. Projekt je sufinancirao Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske u iznosu od 30.544,86 EUR

Sudjelovanje udruge Geopark Viški arhipelag: 22.777,23 EUR

Razdoblje provedbe projekta: 08. kolovoza 2022.- 08. kolovoza 2024.

6. GeoTrails

UNESCO Geopark Viški arhipelag je globalno poznata turistička destinacija, posebice za vrijeme ljetnog perioda. Najveći pritisak u brojnosti posjetitelja je za vrijeme mjeseca srpnja i kolovoza što značajno napreže kapacitete područja u pogledu vodnih i morskih resursa, prirodnih ekosustava, upravljanja obalnim područjima i upravljanju rizikom. Razvojem geoturizma, a koji ima za cilj privlačenje posjetitelja uglavnom izvan glavne sezone, potrošnja prirodnih resursa, prvenstveno vode kojom otok Vis obiluje zbog dijapirske građe, ali i lokalnih sezonskih proizvoda te zbrinjavanje otpada u špici sezone, raspoređuje se u pred- i post- sezoni. Time se ujedno podiže svijest lokalnog stanovništva i turističkih djelatnika da se treba posvetiti vansezonskom turizmu kao jednom od mjera prilagodbe turističke ponude na projicirane klimatske promjene (visoke temperature, pojačano sunčano razdoblje, ekstremni vremenski događaji i dr.). U okviru projekta planira se edukacija turističkih vodiča, učenika i učitelja turističkog usmjerenja srednje škole u tajangu od 7 dana, o georaznolikosti i geostazama te digitalno označavanje važnih geotočaka koje bi tako označene privlačile više posjetitelja izvan sezone kad vremenske prilike dopuštaju ugodniji boravak i kretanje po otvorenom prostoru. Usmjeravanje posjetitelja na aktivnosti u sklopu geoturizma pozitivno doprinosi revitalizaciji turističke ponude te iskorištavanje do sada nedovoljno iskorištenih potencijala. Obzirom na nedavne događaje vezane uz pandemiju COVID-19, poticanje razvoja geoturizma usmjerенog na boravak u prirodi i otvorenom prostoru će doprinijeti usklađivanju turističke ponude s mjerama zaštite ljudskog zdravlja.

Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost

Naziv projekta: GEOtrails

Nositelj projekta: Geopark Viški arhipelag

Ukupna vrijednost projekta: 9.210,96 EUR

Dodijeljena sredstva: 7.031,12 EUR

Sudjelovanje udruge Geopark Viški arhipelag: 2.179,84 EUR

Razdoblje provedbe: 9.2022-9.2023

7. DEEPQuality -Interreg Central Europe

Projekt DEEPQuality je prijavljen na Interreg Central Europe, a ima za cilj promovirati regionalnu primjenu upravljane prihrane vodonosnika (MAR) u srednjoj Europi. Bitan aspekt ovog projekta je osigurati dovoljnu kvalitetu vode. Na četiri pilot lokacije (u GER, PL, HR, SI) primijenit će se odgovarajuće metode praćenja i modeliranja za razvoj sigurne MAR aplikacije kao i mogućnosti rješenja za upravljanje MAR-om s obzirom na kvalitetu vode i moguće rizike. U suradnji s partnerima, osmislit će se i priručnik sa sažetim metode za planiranje, kao i siguran i održiv rad MAR objekata, s posebnim naglaskom na ekološki i ekonomski potencijal i procjenu rizika. Zajedno s dionicima i donositeljima odluka, projektni partneri će razviti preporuke za djelovanje u provedbi i radu MAR-a. Stečeno znanje bit će dostupno za buduće regionalne MAR projekte za rješavanje nestašice (pitke) vode zbog klimatskih promjena. Geopark Viški arhipelag sudjeluje u projektu kao suradnik.

8. FRED – Fire Free MED – Interreg MED

Udruga Geopark Viški arhipelag će sudjelovati kao suradnik u projektu FRED na način da će biti uključen u aktivnosti projekta kroz sastanke s projektnim partnerima, sudjelovati u objavi rezultata projekta te sudjelovati u izradi Zajedničke strategije o ICT-u (prevencija šumskih požara i ublažavanje katastrofa u MED području). Kroz ovaj projekt, Udruga će povećati upravljačke kapacitete u segmentu klimatskih promjena, prilagodbu, prevenciju i ublažavanje rizika od katastrofa.

9. LIFE Ardura (Lowering toursim pressures to Adriatic bottlenose dolphins)

Geopark Viški arhipelag će sudjelovati kao partner na LIFE projektu Ardura. Projekt će razviti ciljane edukativne programe, materijale i mogućnosti za uključivanje lokalne zajednice i posjetitelja u potporu zaštiti dobrih dupina diljem hrvatske obale. Nacionalna kampanja (izložba, info kampanja, radionice, predavanja) ima za cilj usmjeravanje fokusa javnosti na pitanja očuvanja dobrih dupina. Aktivno uključivanje građana biti će organizirano kroz program građanske znanosti i mobilnu aplikaciju. Na lokalnom nivou akcije podizanja kapaciteta biti će organizirane za partnerske organizacije kako bi mogle provoditi monitoring dupina u Natura 2000 područjima i drugim zaštićenim morskim područjima te kako potaknuti interakciju s „korisnicima“ mora direktno na moru i kako im pružiti relevantne informacije i uputstva. Također, uključivanje nadležnih organizacija za upravljanje Natura 2000 i drugim zaštićenim morskim područjima projekt će osigurati žarišne točke putem kojih će se građani moći uključiti u zaštitu mora i dupina. Projekt će osigurati tijelima upravljanja alate i trening kako educirati posjetitelje, posebno u primjeni pravila ponašanja u blizini dupina i kako prikupiti vitalne podatke o populaciji dupina u njihovim područjima.

LIFE projekt

Naziv projekta: LIFE Ardura

Korisnik: Hrvatski prirodoslovni muzej

Partneri: Institut Plavi Svijet, Nacionalni park Brijuni, Nacionalni park Kornati, Plavi Svijet Vis, Geopark Viški arhipelag

Ukupna vrijednost projekta: 195.297 EUR. Projekt je prijavljen na LIFE natječaj, Stopa sufinanciranja Europske unije je 75% (146.472,75 EUR), a Republike Hrvatske (MINGOR) u iznosu od 195.297,00 EUR

Sudjelovanje udruge Geopark Viški arhipelag: 85.873,00 EUR

Razdoblje provedbe projekta: 08. kolovoza 2022.- 08. kolovoza 2024.

10. Plavi otok Vis

UNESCO Geopark Viški arhipelag obiluje značajnim prirodnim vrijednostima sa specifičnom geomorfologijom, kako kopnenog tako i morskog dijela teritorija. Zbog važnosti za očuvanje ugroženih vrsta i stanišnih tipova, u morskom dijelu Viškog arhipelaga se nalazi ukupno 9 Natura 2000 područja. Viški arhipelag je i značajno ribarstveno područje te globalno popularna turistička destinacija, a zbog geografskog položaja, specifične geologije podmorja i strujanja mora, učestali su nanosi otpada s kopna i mora. Zbog velikog pritiska onečišćenja morski otpad ima izrazito negativan utjecaj na strukturu i funkciju ekosustava ovog područja, a osim ekološkog, značajan je i socio-ekonomski utjecaj na zajednicu koja većim dijelom svoj lokalni razvoj temelji na turizmu. Izravnim uklanjanjem otpada iz mora pozitivno će se utjecati na strukturu i funkciju morskog ekosustava, a edukativnim radionicama i materijalima doprinijet će se senzibilizaciji javnosti o važnosti očuvanja prirodne baštine.

Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost

Naziv projekta: Plavi Otok Vis

Nositelj projekta: Geopark Viški arhipelag

Ukupna vrijednost projekta: 13.233,26 EUR

Sudjelovanje udruge Geopark Viški arhipelag: 2.646,65 EUR

Razdoblje provedbe: 7.2023 – 7.2024

11. Aqua anima

Otok Vis je jedan od 3 otoka u Republici Hrvatskoj koji, zbog specifične geološke građe, ima vlastite rezerve pitke vode. Uz to, jedini je otok u RH koji u potpunosti ovisi o vlastitim rezervama pitke vode. Pitka voda na otoku Visu nastaje filtracijom padalina kroz krški reljef i naposljetku se skladišti u solnom dijapiro u obliku vodenih leća iz kojih ju je moguće crpiti. Posljednjih godina se zamjećuje poremećaj vezan uz padaline (duga razdoblja suše, kratkotrajni i nagli pljuskovi) što predstavlja opasnost po obnovu vodnih

resursa na području UNESCO geoparka Viški arhipelag. Područje je i globalno popularna turistička destinacija, a najveći pritisak na vodne resurse je upravo za vrijeme ljetne sezone kada su i najduža sušna razdoblja. Provedbom aktivnosti ovog projektnog prijedloga, stvorit će se trajni edukativni materijal koji će na jednostavan i atraktivan način objasniti porijeklo vodnih resursa, ukazati na opasnosti od klimatskih promjena i objasniti na koji način možemo doprinijeti očuvanju jednog od najvažnijih resursa. Provedbom eko lutkarske priredbe utjecat će se na najmlađe tako što će im se na interaktivan i zabavan način približiti ekološki prihvatljivo ponašanje što će doprinijeti zaštiti okoliša i vodnih resura od antropogenog utjecaja. Ciljane skupine su djeca i posjetitelji otoka Visa.

Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost

Naziv projekta: Aqua Anima

Nositelj projekta: Geopark Viški arhipelag

Ukupna vrijednost projekta: 13.399,03 EUR

Sudjelovanje udruge Geopark Viški arhipelag: 2.814,91 EUR

Razdoblje provedbe: 7.2023 – 7.2024

***Plan rada za 2023. godinu usvojen je na Skupštini udruge Geopark Viški arhipelag
dana 14. prosinca 2022. godine.***

Lana Schmidt izv. dir.
Geopark Viški arhipelag

